

is ook onbegrijpelijk, hoe de synodocraten ons, die in de kerk volgens hen het koningschap van Christus hebben verloochend, op politiek terrein nog voor belijders van dat koningschap kunnen houden en ons daar nog als „broeders“ kunnen aanspreken, wat ze vandaag zoo graag willen. Dat alles wijst er op, dat bij hen de kracht van het Woord Gods, ook in den ban, totaal gebroken is¹⁶⁾.

Wat daaruit nu voor ons voortvloeit is in het kort in de vierde en laatste stelling geformuleerd.

IV. Voor de vrijgemaakte leden der A. R. P. vloeit uit de bediening van de uitsluitende sleutelmacht door de synodocraten voort, dat zij, hoe moeilijk dat ook is en hoe bezwaarlijk dat ook lijkt, moeten erkennen, dat hun lidmaatschap van de A. R. P. principieel heeft opgehouden en dat zij daarom de Partij voor de consequentie moeten plaatsen.

Deze vierde stelling gaat uit van het feit, dat de uitsluitende sleutelmacht ons volgens de synodocraten van het koninkrijk Gods heeft uitgesloten. Als wij de vonnissen nemen gelijk ze uitgesproken en ons opgelegd zijn, en zoo alleen kunnen en mogen wij ze nemen, dan moeten wij onze uitsluiting door hen erkennen. Maar dan is het ook oppervluidelijk, dat wij, toen wij gevonnist werden, in beginsel ook van de A. R. P. werden losgemaakt. Men zou ons niets kunnen verwijten, als wij zonder meer ons als los van dat Partijverband beschouwden, en op eigen gelegenheid verder gingen. Daarover zullen wij allen als vrijgemaakten het principieel eens moeten zijn. Want wij zouden in dezelfde zonde als die der synodocraten vallen, als wij hun woorden, voor het aangezicht Gods gesproken en bezworen, ook niet ernstig namen. De verleiding, om allerlei reden en vermeende reden rustig het lidmaatschap der Partij te bestendigen, is voor ons enorm groot. Dan leven wij, evenals zij, maar over den ernst van de uitsluiting uit het koninkrijk Gods heen. Wat ook gemakkelijker lijkt, en voordeeliger.

Tegen deze waardeering der feiten wordt van synodocratische zijde bezwaar ingebracht. Men wil ons telkens wijsmaken, dat wij de schorsingen en afzettingen en wat daar meer aan kerkelijke tucht is geweest, niet zoo ernstig moeten nemen en dat het alles heelmaal geen uitsluiting uit het rijk Gods beteekent. Wij moeten daar tegenover stellen, dat zij dan hun eigen kerkelijke woorden verkrachten. Zij hebben art. 79 en 80 tegen ons gebruikt. Hebben zij het niet zoo ernstig bedoeld, laten zij dan de vonnissen onverwijld terugnemen en ze niet verder voor Gods aangezicht handhaven en bezweren.

En als de synodocraten beweren, dat de tucht der kerk niet uitsluit van het rijk Gods, doch alleen van de kerk als instituut, dan zeggen wij: Leest u eerst maar eens Uw Belydenis en Kerkenordening, en Matth. 16:19; en ook: verlaagt Uw kerk, de kerk van Jezus Christus niet tot een kerkelijke VEREENIGING, waarvan het lidmaatschap gelijk staat met dat van andere vereenigingen. Wij mogen daarna niet meedoen. Tenslotte, als men van synodocratische zijde ons verwijt, dat wij roomsch zijn door de kerk over alle samenlevingsverbanden te laten heerschen, dan kunnen en moeten wij antwoorden, dat naar het woord van Christus zelf de kerkelijke tucht over de heele breedte van het leven der kerkleden gaat en dat de sleutelmacht is en blijft de bediening van den sleutel van het KONINKRIJK Gods. Dat heeft niets te maken met de roomsche beschouwing, waarbij de geïnstitueerde kerk de leiding heeft in de organisatie van het gehele leven buiten de kerk. Want dat aanvaarden wij niet.

Maar ook van vrijgemaakte zijde heeft men hier en daar bezwaar tegen deze vaststelling der feiten. Sommigen zeggen: de synodocraten hebben ons wel uit de kerk gebannen, maar niet uit de chr. organisatie gezet, dus kunnen wij daarin met hen nog de eenheid bewaren. Doch daartegen geldt als onontkoombare

¹⁶⁾ Het is heel typisch, dat men uitgeworpen kerkleden nog graag in de christelijke organisaties wil houden. Dat samenhouden in die christelijke organisaties moet dan nog een zekere eenigheid des geloofs (!) boven of buiten of over de kerkmuren heen demonstreren! Die christelijke organisaties moeten dan de rol van de gescheurde kerk overnemen! Omdat men de kerk niet één kan houden, zoekt men — voor zijn verontrust geweten? — daartoe een vergoeding, beter: een surrogaat, in christelijke organisaties. Zoo tracht men zijn geweten te sussen en poogt men over de kerkelijke breuken en zonden in uitwerpingen heen te leven. „Is dan — naar men zegt — wel erg, dat men des Zondags gescheiden vergadert, maar gelukkig ontmoeten we elkaar door de week in de vakorganisatie, de kiesvereniging, enz., zoodat men zich daar „nog“ één voelt!

Die „eenheid“ is intusschen een ingebeelde en voor God niet bestaande. In die organisaties wil men de zogenoemde „interkerkelijkheid“ beleven. Maar men vergeet, dat „interkerkelijk“ (= tusschen-kerkelijk) alleen het kerkverband is: het kerkverband onderhoudt het contact, de gemeenschap, de „correspondentie“ tusschen de plaatselijke kerken. Daarom is het dwarsnood om een organisatie, waarin leden van onderscheiden kerkinstellingen zich willen vereenigen, interkerkelijk te noemen. Het woord zelf wijst reeds uit, dat het voor het kerkelijk samenleven moet worden gereserveerd. Als men in een organisatie „interkerkelijkheid“ drijft, door aan de verschillende kerkelijke „richtingen“ — naar dat heet — een plaats te geven in bestuur en op de kandidatenlijst, is men bezig uit wat kerk is en zich kerk noemt, een soort nieuwe „kerkelijke“ gemeenschap te stichten. Zoo poogt men de zonden der kerk, haar verdeeldheid en verscheuring, buiten de kerk dringelijk te maken, ja te bedekken.

werkelijkheid, dat zij de geestelijke eenheid met ons hebben verbroken, zoodat de geestelijke basis voor samenwerking, de basis van Schrift en Belydenis, ontbreekt. Dat werd Juli '45 door de Classis Axel heel secuur geformuleerd, toen zij de kerken van Axel, Hoek en Zoutepuis met het volgende besluit van haar vergadering verwijderde: „de geestelijke eenheid tusschen de kerken in de classis is verbroken en er is geen basis meer voor verdere samenspreking“. Juist omdat de synodocraten het Woord verlaten hebben, is de geestelijke eenheid een fictie¹⁷⁾.

Nu kan men zeggen, dat wij als vrijgemaakten hun uitsluitende vonnissen niet erkennen, wat wij immers als kerkleden toch heel duidelijk hebben getoond. Dan erkennen wij toch ook niet, dat zij ons van het erf des koninkrijks hebben uitgesloten, zoodat wij dan toch in het niet-kerkelijk-instituutaire met hen kunnen voortgaan, ja, wij mogen ze daar toch niet opnieuw pressen tot de zonde van uitwerping.

Wij willen natuurlijk hen zeker niet tot nieuwe zonden dringen, zouden we willen antwoorden. Wij doen dat toch niet, als wij hen alleen maar voorhouden wat ze ons in het kerkelijk gelaat hebben gesingeld? Dat kan ontdekkend werken en dus de breuk hun als goddeloos voor oogen stellen. Wij willen hen voor den ernst van hun woorden plaatsen, opdat ze zich bekeeren en weer met ons geestelijke gemeenschap gaan oefenen, gelijk God dat wil. Voorts: wij erkennen zeer zeker niet, dat zij ons van het erf des koninkrijks geweerd hebben. Maar daarom is de breuk er tusschen hen en ons wel. Juist omdat zij het Woord Gods in de bediening van de sleutelen des hemelrijks misbruikt hebben en zich in dat stuk zeer ongehoorzaam betoond hebben, ligt de kloof er tusschen hun ongehoorzaamheid en onze gehoorzaamheid. Wij hebben hen herhaaldelijk gewaarschuwd: Pas op met de hantteering van het zwaard des Woords in de tucht, want als gij dat zwaard misbruikt, zal het zich niet tegen ons maar tegen U keeren, daar het een tweesnijdend scherp zwaard is. Juist hun verkeerde gebruik van het zwaard des Woords wordt gestraft met de breuk, daar de Heilige Geest niet duldt, dat Zijn Woord op zulk een gruwelijke wijze wordt misbruikt. Zoodat wij eindelijk mogen zeggen, dat zij zich door hun ongehoorzaamheid in Wordverlating van ons geestelijk hebben vervreemd. Als zij daarin volharden, brengen ze hun eigen positie in het koninkrijk in gevaar. Dat moeten wij hen duidelijk zeggen. En dat appél op hun geweten verkrijgt pas een ongekende scherpte, de scherpte van het Woord, als wij de geestelijke breuk niet verdoezelen, maar afstand nemen, opdat zij het zien mogen.

Werpt men ons verder tegen, dat door de Gereformeerden in de vorige eeuw tegenover de Hervormden en anderen de drangwijde van den kerkelijken ban nooit zoo is gezien, zoodat men met allen die op anti-revolutionnaire basis wilden staan zich vereenigde, dan moet allereerst opgemerkt worden, dat het doen der vaderen nooit normatief is, al kunnen wij veel van hen leeren. Vervolgens kan er op gewezen worden, dat één van de groote zonden in de geschiedenis der kerk is geweest en nog is, dat de eenmaal uitgesproken vonnissen der kerk, die ten onrechte werden uitgesproken, maar bleven en blijven liggen. Men zoekt zogenoemd naar eenheid der kerken, maar de vloekwoorden over elkaar gesproken wil men niet in het gesprek betrekken. Laten die kerkinstellingen, die eens bannovonissen en daarmee vloekwoorden over hen, die heilig naar Gods Woord leefden, hebben uitgesproken, beginnen met die verkeerde vonnissen terug te nemen. Want daarmee begint de daad van het zoeken der eenheid. Alleen woorden zijn den HEERE een gruwel. Helaas heeft men tot nu toe in het gesprek over eenheid der kerken geweigerd te beginnen daar, waar God wil dat begonnen zal worden. Ondanks alle vrome woorden staat men met de uitblijvende daad de eenheid tegen. En daarom verdere wij ook niet. De straf Gods op de verkeerde vonnissen der kerk is de al verder getrokken scheur. Daarom is er voor ons de roeping ernst te maken met de geweldige drangwijde van den kerkelijken vloek, opdat zij, die vonnissen en gevonnist hebben, tot bezinning zullen komen, als zij zien wat ze met zulke vloekwoorden aan verwoesting in de kerk des HEEREN aanrichten.

Als men ons tenslotte voorwerpt, dat op deze manier de versnippering en versplintering der christelijke kracht naar buiten alle kracht en allen invloed

¹⁷⁾ Het argument, dat wij buiten de kerk met de synodocraten „nog“ één zijn en „nog“ één kunnen blijven in de onderscheiden organisaties van het politieke, sociale en maatschappelijke leven, moet worden gewraakt. Als wij ons op een christelijke basis, bijv. Gods Woord en/of de Drie Formuleren van Eenigheid, of ook, als in de politiek, op een grondslag van christelijke beginselen willen organiseren in vaste formatie, onderstelt dat toch de Geestelijke eenheid, dat wil zeggen: de door Gods Geest gewerkte eenheid van geloof en liefde. Die Geestelijke eenheid is er niet (meer), als de een den ander kerkelijk „vervloekt“ als ketter, scheurmaker, enz., als men elkaar met den kerkelijken ban heeft uitgesloten van het Rijk Gods. Juist de belijdenis van en de gehoorzaamheid aan Gods Woord maakt de scheiding. In het zeggen: „wij zijn „nog“ één in veel en velerlei“ wordt dan het hebben van gemeenschappelijke belangen aangezien voor Geestelijke eenheid. In de jaren van bezetting hadden groepen van „links“ en van „rechts“ gemeenschappelijke belangen, maar daarom nog geen Geestelijke eenheid!

breekt, dan kunnen wij tegen de synodocraten rustig zeggen, dat niet wij, maar zij de versnippering hebben bewerkt. Daarom moeten zij tegen ons dit argument maar niet aanvoeren. En wat ons betreft: het is inderdaad ontstellend, dat de christelijke wereld zoo verdeeld is. Maar wij zoeken de vereeniging en de samenbinding en samenbundeling alleen in gehoorzaamheid aan Gods Woord. Als men tot ons zegt, dat wij met de synodocraten buiten de kerk „nog één“ zijn, dan moet toch nuchter geconstateerd, dat zulks allerm minst waar is. Zij leven in voortgaande deformatie, zij verlaten al meer het Woord. Het is niet waar, dat wij „nog één“ met hen zijn. Het Woord ligt tusschen hen en ons. Daarom is het een illusie zijn lidmaatschap van de Partij te willen handhaven met de gedachte, dat wij daar moeten reformeeren. In de kerk heeft men die reformatie geweigerd: zou men dan op ander levensgebied ze wel willen? De feiten bewijzen reeds, dat men ons ook daar niet meer ernstig neemt.

Als wij alles in aanmerking nemen, dan schiet er voor ons niet anders over dan dit, dat wij de synodocraten in de A. R. P. voor de consequentie van hun woorden en daden plaatsen. Wij moeten categorisch eischen, dat zij de uitgesproken en bezworen vloekwoorden terugnemen; dat zij met ons weer gaan staan op de aloude basis van het Woord Gods en met ons reformeeren gelijk de HEERE dat wil. Zoo kunnen wij de breuk, welke er geslagen is en er dus reeds ligt, openbaar maken. Dan kunnen wij verder. Want door steeds maar te blijven praten worden wij opgehouden. Dat uitstel gedooft de tijd niet, maar bovenal de gehoorzaamheid aan Gods Woord niet. Zegt men dan: „Wat moeten wij met ons klein getal?“, dan is het antwoord des HEEREN aan ons, dat wij niet op het getal zullen zien, maar op Hem, die alleen in den weg der gehoorzaamheid Zijn zegen schenken wil. In onze beginselvastheid ligt onze kracht.

Rotterdam.

FRANCKE.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

RECTIFICATIE.

Enschede. — Het zielen aantal dezer kerk is niet 4400, (zoals in het nummer van 8 Febr. j.l. onder deze rubriek stond vermeld), maar 4294 (op 1 Jan.).

Het getal 4400 was een ruwe schatting, die bij nauwkeurige telling iets te hoog blijkt te zijn.

GRONINGER BRIEVEN

Amice frater.

Elke revolutie, zoo is eens gezegd, draagt haar eigen klee. Dat is ook zoo, want de tijden en omstandigheden veranderen, maar het lichaam, dat in dat klee steekt, is hetzelfde.

Het is altijd weer, zoo in de kerk als in den staat, de trotsche zelfhandhaving van den mensch.

De revolutie in de zestiende eeuw, die door de Reformatie in eersten aanleg werd overwonnen, noemde zich „Renaissance“, dus wedergeboorte. De man dezer Renaissance, zoo in de kerk als buiten haar, in universaliteit en staat, bad nog, maar hij bad als de Farizeër: ik dank U, o God, dat de Grieksche heiden zoo schoon was.

De revolutie kleepte zich in een gewaad van schoonheid en liefde voor de kunst.

De revolutie der achttiende eeuw bad niet meer, maar roemde: wat is die mensch der natuur toch vrij en goed.

En zie maar naar een portret bijv. van Diderot, hoe los en vrij en ongegeneerd het klee was.

De revolutie van onze dagen roept: wat is de mensch toch sterk en machtig.

Maar het is telkens de hoogmoedige mensch, die zich niet wil buigen voor het Woord Gods en die in verheven „subjectivisme“ zijn leven naar den eigen wil en den eigen smaak bouwen wil.

Wij kunnen dan ook telkens, als wij ernstig letten op de teekenen der tijden, twee-erlei karaktertrek weer opmerken.

De een is een hang naar de tyrannie.

De Renaissance, de revolutie van de zestiende eeuw, boog voor den tyran, al zocht zij de vrijheid.

Haar figuren waren Cesar Borgia en Macchiavelli en de absolute vorsten.

De Revolutie van 1789 begon met Brutus te eeren, maar eindigde, verschrift door de gevolgen, met voor Caesar te knielen.

Het begint met anarchie en eindigt met tyrannie. Of het begint met tyrannie en vervalt dan weer in anarchie, die erger is dan alle tyrannie.

Want de naamloze tyrannie is erger dan die een naam zich verworven heeft. Wij mogen het thans bedenken.

De tweede karaktertrek staat hiermede in nauw ver-